

Sardinie, ležící ve Středozezemním, respektive Tyrhénském moři na jihozápad od italské pevniny je po Sicílii druhým největším italským ostrovem. Od svého severního souseda – francouzské Korsiky je oddělena pouze úzkou mořskou úžinou, za níž lze za dobré viditelnosti spatřit bílé útesy nejjižnějšího korsického města Bonifacio.

Povrch Sardinie je převážně hornatý; hory a pahorkatiny, tvořené hluboce erodovanými převážně žulovými skalními masivy zabírají asi 80 % její rozlohy. Jak skály, tak i množství písčiny a oblázkových pláží tvoří poměrně členité pobřeží ostrova. Většinu pláží, omývaných průzračně

tyrkysovým mořem s mnoha romantickými zákoutími, mělkými zátokami i bizarními pobřežními skalisky či balvany lemuje bílý písek, takže má místy turista pocit, že se přenesl do Karibiku. Mírné klima s řídkými dešti (1,5 dne za měsíc) a teplé a suché léto, trvající od května do září, zde vytváří jedny z nejlepších klimatických podmínek z celého Středomoří. Proto se turistický ruch stává v posledních letech předním hospodářským odvětvím Sardinie.

Sardinie, patří k nejdéle osídleným částem Evropy, však není stále dostatečně probádanou, zejména co se týče tajemné civilizace Nuraghů, kteří se na ostrově objevují kolem roku 1855 před naším letopočtem a jejichž původ zůstává dodnes nejasný. Nejpozoruhodnějším, co po sobě tento národ pastevců zanechal, jsou megalitické pevnostní stavby – *nuraghi*, kterých je po ostrově rozseto více než 7000. Tyto impozantní stavby z doby bronzové jsou fenoménem sardinské krajiny, záhadným symbolem její historie. Jedná se o rozsáhlé komplexy kamenných staveb, skládajících se z mohutných obranných věží, majících vzhled komolého kužele, jež jsou vysoké od tří do deseti, maximálně dvaceti metrů. Věže, uvnitř kterých se nacházely dvě, až tři klenuté místnosti nad sebou bývaly navzájem spojovány vysokými a tlustými zdi s chodníky v horní části. Ke stavbě se používala žula, někde i čedič; doposavad však není zcela známo, jak byly nuraghi stavěny, zejména není znám způsob zvedání obřích, několikátunových balvanů. Jasno o civilizaci Nuraghů nepřináší ani nálezy maličkých bronzových sošek, které svým tvarem a detaily dávají vyvstat dalším těžko vysvětlitelným otázkám.

Další historie ostrova je spojena s nájedzy řady dobyvatelů různých národností, kteří sem přinášeli svou kulturu a zvyky, které Sardinii natrvalo ovlivnily. Po Feničanech a Kartagincích začali mít o ostrov zájem z důvodu bohatých zásob rudy a obilí Římané, kteří ji dobyli roku 238 před Kristem. Sardinie byla římskou provincií dalších 600 let, než římskou nadvládu ukončili Vandalové, kteří ostrov přepadli v letech 456-466. Po nich se Sardinie ocitla v rukou Byzantinců a později Saracénů, afrických muslimů, pověstných svými

krutými nájezdy na pobřeží. Sardinii dobývaly i velké městské státy Janov a Pisa, od roku 1294 pak připadá ostrov Aragonskému království a později španělské koruně a Rakušanům. V roce 1720 bylo vyhlášeno samostatné sardinské království, které přispělo ke sjednocení Itálie; sardinský král Emanuel II. se stal prvním panovníkem v italském království. Dnes je Sardinie jedním z 20 italských krajů a má svůj parlament a vládu, která sídlí v hlavním městě Cagliari.

K návštěvě tohoto nádherného klidného ostrova je třeba se nejprve dopravit do italského přístav Janov, Livorno nebo Civitavecchia, odkud je zajišťována lodními společnostmi trajektová doprava na ostrov. Vzhledem k tomu, že v létě bývají trajekty často obsazeny, je nutné lodní lístky předem objednat buď telefonicky či přes internet anebo využít služeb agentury, které tyto služby zařizuje. Pokud nemáte svoje vlastní speciální představy, jak strávit dovolenou na Sardinii, pak bude nejjednodušší využít služeb některé z našich cestovních kanceláří, jež se pobytově-poznávacími zájezdy na Sardinii zabývají.

Častou destinací českých cestovních kanceláří bývá jedno z nejoblíbenějších letovisek – **STINTINO**, ležící na západním okraji zálivu Asinara severozápadního pobřeží ostrova. Asi 3 km za touto

severozápadního pobřeží ostrova. Asi 3 km za touto

dříve rybářskou obcí, která dnes žije z turistického ruchu, bylo na konci výběžku Capo Falcone vystaveno turistické centrum La Pelosetta s příjemnými apartmány. Výhled na široký průliv, který odděluje pevninu od

protilehlých ostrovů Piana a Asinara, jemuž dominuje stará janovská obranná věž Torre Pelosa a hlavně jedna z nejvyhledávanějších písčinych pláží Sardinie – *La Pelosa*, činí toto místo jako stvořené pro báječnou dovolenou. Při vycházce po vysokých bizarních útesech Capo Falcone pak můžeme sledovat neuvěřitelně krásné odstíny azura i tyrkysu,

kteřé tu moře předvádí. Za vycházku stojí i na kopci nad zátokou postavená kamenná věž - Torre Falcone, která sloužila ke střežení pobřeží před nájezdy Saracénů. Z ní se otvírají jak panoramatické pohledy na celou zátoku, tak i při dobré viditelnosti na velkou část západního pobřeží ostrova. Jednotlivé dny koupání můžeme prokládat poznávacími výlety po historických městech či památkách Sardinie, kterými tento ostrov s velmi bohatou historií oplývá.

SASSARI - město s pohnutou historií

Město Sassari, které je hlavním městem stejnojmenné provincie leží na vápencové náhorní plošině, jež se mírně svažuje k zálivu Asinara. Bylo založeno ve středověku uprchlíky z Porto Torres na místě původního prastarého sídliště Tathari a jeho historie je historií postupného ovládní města Puny, Římany, Byzantinci, Janovany, Pisánci i Španěly. Mezi lety 1524-1639 bylo město sedmkrát přepadeno piráty, a proto jeho obyvatelé vystavěli na pobřeží u zálivu Asinara na svou obranu strážní věže Asinara a Pelosa.

Město má svoji univerzitu a nachází se v něm rovněž sídlo arcibiskupství. Jeho zachovalé středověké jádro s úzkými uličkami i pěkná náměstí, z nichž Piazza Italia tvoří centrum města vyzývá k procházce. Při korzu tímto širokým náměstím dojdeme v jeho severovýchodní části k paláci Palazzo della Provinzia z roku 1880, v němž dnes sídlí správní orgány provincie. Před ním, zasazen mezi palmami stojí památník krále Vittoria Emanuela II. Vpravo od paláce ústí na náměstí ulice Via Roma, která nás přivede k Archeologickému muzeu, jehož historické sbírky nalezů z nuragů a hrobek doby bronzové i měděné i podzemního pohřebiště Anghelu Ruju nám poodkryjí fascinující dějiny tajuplné nuraghské civilizace.

Středověké jádro města leží jihozápadně od náměstí Piazza Italia; k jeho hlavní třídě Corso Vittorio Emanuele se dostaneme ulicí, vedoucí vlevo od paláce přes náměstíčka Piazza Castello a Piazza Azuni. Při procházce starým městem na nás na každém rohu z průčelí goticko-katalánských uprostřed města pak můžeme Duomo obdivovat nejkrásnější Sardinie - Duomo San Nicola průčelí je bohatě zdobené v koloniálním španělském slohu. Asi 15 km jihovýchodně od Sassari – Olbia stojí za románská bazilika *Santissima Saccargia*, jedna církevních staveb na Sardinii, okolí obce Codrongianus. sakrální stavby z poč.12. století, v toskánsko-lombardském slohu k její stavbě bylo použito čediče a bílého vápence, což ještě podtrhuje její zajímavost.

dýchne historie domů z 15. století, na náměstí Piazza barokní katedrálu z 13. století, jejíž drobnými řezbami

města, při silnici prohlídku *Trinitá di* z nejkrásnějších vévodící širokému Púdorys této postavené má tvar kříže, a kvádrů černého

ORISTANO – hlavní město nejurodnější provincie

Po hlavní sardinské tepně SS 131, nazývané též „Carlo Felice“ se dostaneme ze Sassari k zálivu Golfo di Oristano, ležícím zhruba v polovině západního pobřeží Sardinie. V úrodné oblasti při ústí řeky Tirso do moře leží město Oristano, založené na místě původní římské osady Othoca obyvateli Tharrosu, sužovaného neustálými nájezdy Saracénů a mořských pirátů. Město se stalo sídlem biskupství i největšího rozkvětu zaznamenalo

sídelním městem judikátu Arborea a svého za vlády Mariana IV. a později i jeho dcery Eleonory z Arborey. Významným počinem mladé královny Eleonory bylo roku 1392 zveřejnění prvního Sardinského zemského zákoníku, jenž platil téměř 500 let, až do roku 1827. Královna Eleonora zemřela během velké morové epidemie v letech 1402-4, avšak dodnes je pro své mládí, krásu a statečnost s láskou uctívána.

K prohlídce historické části Oristana se vydáme z centra města, náměstí Piazza Roma, na kterém nelze

přehlédnout historickou věž Torre San Cristoforo. Pokud máte zájem navštívit místní Archeologické muzeum se sbírkami nálezů mladší i starší doby kamenné i nuraghské epochy, vydejte se odtud do ulice Via Pargaglia. Začneme-li z náměstí Piazza Roma korzovat do ulice Corso Umberto, dostaneme se na hlavní třídu, plnou zajímavých obchůdků i kavárniček.

Pěší zóna začíná před náměstím Piazza Eleonora d'Arborea se sochou uctívané mladičké královny a Justičním palácem. Poklidná atmosféra náměstí i příjemné počasí přímo vyzývají posadit se zde na chvíli a vnímat tep města, třeba i s ochutnáním výtečné zmrzliny z cukrárny na rohu náměstí. Dál se pak můžeme ještě vydat přes náměstí Piazza Municipio se

starou radnicí k Piazza del Duomo, na němž stojí impozantní katedrála z 13. století.

Starověké město – NORA

Toto město, založené Féničany v 9. – 8. století před naším letopočtem leží necelých 80 km jihozápadně od hlavního města Cagliari, na břehu výběžku Capo di Pula. V době římské nadvlády od roku 238 př.n.l. byla Nora sídlem římského místodržitelství a zaznamenala největšího rozmachu. Pádem římského impéria a vpády Vandalů v letech 456 – 466 však došlo k rychlému úpadku a později zániku tohoto města. K prohlídce tohoto archeologického komplexu vede od parkoviště cesta podél malého kouzelného zálivu Cala di Pula s velice příjemnou pláží, na jejímž konci se na skalnatém výběžku tyčí

kamenná obranná věž. Přímo na břehu moře se pak nacházejí rozsáhlé vykopávky několikerych lázní, chrámu i římských vil. Procházka mezi pozůstatky mořských lázní (*Terme a Mare*) s kulisou šumu vln azurově modrého moře, narážejícího na břehy zanechává v návštěvníkovi příjemné dojmy a irituje představy o tehdejší životě na tomto kousku pobřeží. Dávná historie tu dýchá z každého kamene; zajímavé jsou i pozůstatky římského divadla, jakož i prastaré nuraghské svatyně uprostřed areálu.

Pozůstatky nuraghského města - PALMAVERA

Nedaleko katalánského města Alghera, ležícího na západním pobřeží Sardinie, při silnici SS 127 směrem k městečku Fertilia, se asi 4 km od tohoto městečka nachází pěkně zachovalý komplex města nuraghské civilizace - Palmavera. Jádrem tohoto nuraghského sídliště jsou dvě mohutné věže s oválnou baštou; tyto podivuhodné stavby dodnes zcela nejasného významu a účelu byly

postaveny ve 13. století před naším letopočtem a k jejich prohlídce se po zaplacení spíše symbolického vstupného můžeme vydat buď s průvodcem, nebo sami. Pokud si chceme udělat ucelenou představu o charakteru tohoto nuraghského

sídliště, doporučuji zakoupit si zdařilé pohlednice s leteckým snímkem celého areálu.

Praktické informace :

Použitá mapa : EUROCART Sardinien 1 : 250 000

Knižní průvodce: Freytag & Berndt Průvodce na cesty SARDINIE

Internetové stránky o Sardinii : www.sardinia.net
www.byguide.com
www.ilmare.it
www.sardegna.com
www.regine.sardegna.it
www.paradiso.de

Trajekty na Sardinii :
společnost Moby Lines www.moby.it

Sardinia-Corsica Ferries www.corsicaferries.com

Corsica Marittima www.sncm.fr

vyšlo v časopise SKY č. 8-9 / 2005